

Europese
Commissie

Access•City

Award 2018

Voorbeelden van beste praktijken
voor een betere toegankelijkheid
van steden in de EU

Sociaal Europa

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2018

© Europese Unie, 2018

Hergebruik met bronvermelding toegestaan.

Het beleid ten aanzien van hergebruik van documenten van de Europese Commissie is vastgelegd in Besluit 2011/833/EU (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39).

Voor gebruik of overname van foto's of andere materialen die niet onder het auteursrecht van de EU vallen, moet u rechtstreeks toestemming vragen aan de houders van het desbetreffende auteursrecht.

Print	ISBN 978-92-79-80904-0	doi:10.2767/341254	KE-BL-18-001-NL-C
PDF	ISBN 978-92-79-80828-9	doi:10.2767/31590	KE-BL-18-001-NL-N

Inhoud

Voorwoord.....	4
Access City Award 2018 – Versie in eenvoudig Nederlands.....	5
Inleiding.....	11
Lyon, Frankrijk - Winnaar.....	12
Ljubljana, Slovenia – Tweede prijs.....	16
Luxemburg, Luxemburg – Derde prijs.....	20
Viborg, Denemarken – Speciale vermelding: Toegankelijkheid in een historische omgeving.....	24
Deelnemen aan de Access City Awards 2019.....	28

Voorwoord

De Access City Award wordt nu alweer voor de achtste keer uitgereikt en is inmiddels uitgegroeid tot een instituut. Ik ben dan er dan ook heel trots op dat steden blijven doorgaan met innoveren met

het oog op de leefbaarheid voor al hun inwoners.

We mogen zelfs stellen dat de door de winnaars van dit jaar aangetoonde kwaliteit van innovaties en de breedte waarover deze zich uitstrekken, toegankelijkheid in Europa op een hoger plan tilt en een blijvende bron van inspiratie en voorbeeld voor andere steden vormt.

Vanuit het gezichtspunt van de Europese Commissie maakt de Access City Award duidelijk hoe belangrijk toegankelijkheid is voor steden in heel Europa. Veel steden staan voor grote uitdagingen, beschikken over beperkte financiële middelen of hebben hun handen vol hun historische gebouwen in goede staat te houden.

We zijn enorm blij met de aanhoudende en toenemende aandacht voor een inclusief Europa, waar alle burgers de vrijheid hebben om te wonen, te werken en te ontspannen

zonder dat ze worden belemmerd in hun mobiliteit of ervan worden weerhouden om volop mee te doen.

Deze publicatie is bedoeld om ideeën voor beleidsvoering en praktische voorbeelden te bieden, die andere steden met soortgelijke uitdagingen kunnen helpen en inspireren. Overal binnen de EU zijn er steden die de ambitie hebben om de toegankelijkheid te verbeteren - en dat niet alleen voor senioren en gehandicapten - maar voor iedereen.

De winnaars van dit jaar zijn voorbeelden waarvan wij hopen dat vele andere steden zich erdoor zullen laten inspireren om volgend jaar ook mee te dingen naar een prijs. Lyon, Ljubljana, Luxemburg en Viborg laten zien dat het - waar ook in de Europese Unie - mogelijk is om veranderingen door te voeren die een rechtstreekse impact hebben op de inwoners.

Marianne Thyssen

Commissaris voor Werkgelegenheid,
Sociale zaken, Vaardigheden
en Arbeidsmobiliteit

Access•City Award 2018

Versie in eenvoudig Nederlands

Wie zijn wij?

Wij zijn de Europese Commissie en het European Disability Forum.

De **European Commission** doet voorstellen voor wetten die ervoor moeten zorgen dat Europa een nog betere plek wordt voor zijn inwoners.

Het **European Disability Forum** zet zich in om de rechten van personen met een handicap in Europa te beschermen.

We werken vaak samen om van Europa een betere plek te maken voor mensen met een handicap.

Een voorbeeld daarvan is de **Access City Award**, die wij elk jaar samen organiseren.

Wat houdt de Access City Award in?

De **Access City Award** is een prijs die we elk jaar uitreiken aan steden die gedreven zijn om de toegankelijkheid voor hun inwoner en bezoekers te verbeteren.

Een stad is toegankelijk wanneer alle mensen er zonder problemen kunnen wonen, zich kunnen verplaatsen en gebruik kunnen maken van alle diensten.

Een toegankelijke stad is een stad waar het voor de mensen eenvoudig is om:

- met de bus, tram of metro naar het werk gaan;
- een kaartje te kopen via een kaartenautomaat;
- gebruik te maken van de openbare wegen en openbare gebouwen binnen te gaan;
- informatie te krijgen die voor hen begrijpelijk is.

Dit is belangrijk voor iedereen en vooral voor mensen met een handicap en senioren.

Vaak zijn er zaken niet toegankelijk voor hen. Daardoor kunnen ze niet op dezelfde manier deel uitmaken van de gemeenschap, zoals anderen dat wel kunnen. Ze worden dan buitengesloten.

Als bijvoorbeeld bussen geen rolstoelplank hebben, kunnen mensen in een rolstoel niet naar hun werk of ergens anders naartoe.

De Access City Award geeft steden in Europa daarmee de kans om te laten zien wat ze allemaal doen om voor iedereen toegankelijk te zijn.

Deelnemen aan de volgende Access City Award

Dit jaar legt de Europese Unie de nadruk op cultuur en hoe die wordt doorgegeven van de oudere aan de jongere generatie. Onder cultuur

verstaan we kunst, muziek, theater, voedsel en andere dingen die veel zeggen over de geschiedenis en de inwoners van een land.

Net als alle andere zaken moet ook cultuur voor iedereen toegankelijk zijn.

Zo zouden bijvoorbeeld mensen met een handicap toegang moeten krijgen tot musea of andere gebouwen en plekken waar ze meer kunnen leren over de cultuur van een land.

Daarom geven we dit jaar twee extra prijzen weg aan steden die bezig zijn om cultuur voor iedereen toegankelijk te maken.

Deelnemen aan de Access City Award 2019

Welke steden kunnen deelnemen?

Niet alle steden kunnen deelnemen aan de Access City Award. Om te mogen deelnemen aan de Access City Award, moet een stad:

- deel uitmaken van de Europese Unie. De **Europese Unie** is een groep van 28 Europese landen die de handen in elkaar hebben geslagen om Europa tot een betere plek voor zijn inwoners te maken.
- meer dan 50 000 inwoners hebben.
Als een land maar één stad

heeft met zoveel inwoners,
dan mogen twee of meer kleinere steden gezamenlijk meedoen.
Als ze samen meer dan 50 000 inwoners hebben,
mogen ze meedoen aan de Access City Award.
Kleinere steden met minder dan 50 000
inwoners kunnen alleen meedoen voor
de twee extra prijzen voor toegankelijke cultuur.

De stad die vorig jaar de Access City Award heeft gewonnen, kan dit jaar niet opnieuw deelnemen.

Hoe kunnen steden meedoen?

Steden die willen deelnemen aan de Access City Award, moeten zich hiervoor online opgeven. Mensen die een stad besturen en belangrijke beslissingen voor hun stad nemen, moeten een

In dit formulier moeten ze:

- vertellen waarom ze vinden dat hun stad de Access City Award heeft verdiend;
- voorbeelden geven van de manier waarop hun stad toegankelijk wordt gemaakt voor mensen;
- vertellen hoe ze van plan zijn om hun nuttige werkzaamheden in de toekomst verder te zetten.

Steden die dit jaar willen meedoen aan de Access City Award, kunnen een kijkje nemen op deze website:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141>

Hier is alle nieuws over de Access City Award terug te vinden.
Op deze website vinden de steden ook de uiterste inschrijvingsdatum de steden om deel te nemen aan de Access City Award van dit jaar.

Hoe kiezen we de winnaar?

Er worden groepen gevormd van mensen die samen kijken naar wat de deelnemende steden allemaal hebben gedaan.

In deze groepen zitten ook mensen met een handicap en senioren.

Zij kijken naar wat steden allemaal doen om te zorgen voor toegankelijkheid voor hun inwoners.

Daarbij stellen ze bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Zijn de gebouwen en straten toegankelijk?
- Is het openbaar vervoer (bus, tram, metro enz.) toegankelijk?
- Zijn kaartautomaten en geldautomaten toegankelijk?
- Zijn er websites en andere technologische middelen beschikbaar waarmee mensen kunnen communiceren?
- Is er informatie beschikbaar die voor iedereen gemakkelijk leesbaar en te begrijpen is?

Ze kijken welke stad de meeste inspanningen levert om dit alles toegankelijk te maken voor iedereen. Die stad mag zich dan de winnaar van de Access City Award noemen.

Wanneer wordt de winnaar bekendgemaakt?

In december 2018 hebben we een belangrijke bijeenkomst in Brussel om met elkaar te praten over de rechten van mensen met een handicap.

Tijdens deze bijeenkomst vertellen we ook welke stad dit jaar de Access City Award wint.

Die stad krijgt dan van ons de Access City Award uitgereikt.

Meer weten?

Als u meer wilt weten,
stuur dan gerust een e-mail aan: secretariat@accesscityaward.eu

Inleiding

De Access City Award werd in 2010 gelanceerd om de toegankelijkheid in de stedelijke omgeving te bevorderen voor de groeiende bevolking van senioren en en mensen met een handicap in Europa.

Sindsdien heeft de Award elk jaar inzendingen ontvangen uit steden door heel Europa. Op basis van een eerste selectie door een nationale jury wordt er een shortlist opgesteld, die wordt doorgestuurd naar een Europese jury bestaande uit deskundigen inzake toegankelijkheid. Deze deskundigen bepalen wie de winnaar is van de Award en wie de winnaars zijn in de categorieën voor “speciale vermelding”.

Op welke categorieën de keuze valt, kan per jaar verschillen. In het kader van de Access City Award 2018 is er, naast winnaars van de eerste, tweede en derde prijs,

een speciale vermelding toegekend. Met deze speciale vermelding wordt een stad onderscheiden die er op zeer vindingrijke wijze in is geslaagd om de toegankelijkheid te bevorderen zonder noemenswaardige aantasting van het historische stadscentrum of waarbij rekening moest worden gehouden met een heuvelachtige topografie.

Deze prijzen onderstrepen eens te meer dat het verbeteren van toegankelijkheid niet altijd alleen maar grootschalige investeringen of ingrijpende werkzaamheden hoeft in te houden. Het kan ook gaan over het begrijpen van de behoeften en het optimale gebruik van beperkte middelen. Zelfs kleine aanpassingen kunnen al verrijkende gevolgen hebben waardoor mensen kunnen deelnemen aan het stadsleven.

Commissaris Thyssen en de winnende steden tijdens de ceremonie voor de Access City Award

Lyon, Frankrijk

Winnaar

De eerste prijs van de Access City Awards van 2018 ging naar Lyon in Frankrijk.

Lyon, dat bekendstaat als “Ville des Lumières”, oftewel de lichtstad, is een grote Europese metropool, op het grensvlak van Noord- en Zuid-Europa. De stad is gebouwd rondom twee heuvels en wordt doorkruist door twee rivieren, de Rhône en de Saône.

Deze stad, met bijna 515 000 inwoner, bestaat uit het oude stadsgedeelte, dat uit de middeleeuwen en de renaissance stamt, het Presqu’île (schiereiland) in Hausmann-stijl, het zakendistrict Part Dieu en het moderne Confluence-district.

Een multidisciplinaire aanpak

Het stadsbestuur van Lyon heeft besloten om toegankelijkheid te benaderen als een multidisciplinaire kwestie en flink te investeren in een obstakelvrije, inclusieve omgeving.

De stad is in 2016 van start gegaan met een programma rondom de twee thema’s fysieke toegankelijkheid en toegankelijkheid van het stadsleven, dat zal doorlopen tot 2024.

Voor de coördinatie en aansturing van het programma is een projectleider aangesteld die verslag uitbrengt aan het algemeen secretariaat van de stad. Een netwerk bestaande uit 13 stadswijken is betrokken bij de uitvoering van

“

Dankzij een nieuwe oppervlaktebehandeling in Parc Blandan is het toegankspad met het gladde oppervlak gemakkelijk te vinden en is het eenvoudig om de oppervlakken te onderscheiden.

Éric

”

Overleg met gehandicapten over mogelijkheden en prioriteiten

initiatieven op het gebied van cultuur, onderwijs, ondersteuning van kinderen, sport, HR, burgerschap en openbare ruimten.

Een adviesorgaan dat bestaat uit gekozen vertegenwoordigers, gemeentelijke diensten en 62 plaatselijke verenigingen, inclusief gehandicapten en senioren, is nauw betrokken bij het voorstellen van prioriteiten, het beoordelen van mogelijkheden en het bewaken van de voortgang van de werkzaamheden.

“ Ik maak gebruik van de Optiguide-service omdat ik daardoor zelfstandiger kan reizen. Het is erg geruststellend om iemand bij me te hebben die niet gehandicapt is.

Myriam

Zelfstandigheid en mobiliteit bevorderen

Tot 2020 wordt er 97 miljoen euro geïnvesteerd in de toegankelijkheid van tram en metro. Alle bussen en de meeste bushaltes zijn inmiddels toegankelijk.

De Optibus is een service die speciaal is bedoeld voor personen met een handicap en voert meer dan 100 000 ritten per jaar uit, terwijl er jaarlijks 4 800 ritten worden uitgevoerd met Optiguide, een dienst die informatie en individuele begeleiding van deur tot deur biedt om mensen in staat te stellen zelfstandig met het openbaar vervoer te reizen.

Meer zelfstandigheid en mobiliteit

Technologie inzetten om obstakels weg te nemen

Op de website van de gemeente is één pagina speciaal bedoeld voor gehandicapten. Op die pagina staat alle nuttige informatie over toegankelijkheid en andere onderwerpen. Het door de stad uitgegeven tijdschrift verschijnt zowel in braille als in gesproken vorm.

Toegankelijke sport- en recreatievoorzieningen: een vrouw wordt geholpen om het zwembad in te komen

Weten wanneer het veilig is om over te steken bij verkeerslichten

De app van de stads heeft een functie waarmee de inwoners slechte werkende verlichting of andere zaken die de toegankelijkheid kunnen belemmeren, kunnen melden. Aan de hand van geolokalisatie en foto's kunnen de gemeentelijke diensten snel ter plekke zijn om problemen aan te pakken. Met de app kunnen gebruikers ook zien waar speciale parkeerplaatsen voor gehandicapten zijn.

De `enform@lyon`-app wil mensen aanzetten om meer sport te doen in de sportfaciliteiten over de hele stad. De app heeft onder meer een reisplanner voor mensen met een mobiliteitsbeperking.

Aan de hand van een OV-app kunnen reizigers een reisschema kiezen dat voor hen het makkelijkst is, bijvoorbeeld een kortere route of een vervoersmiddel met gelijkvloerse instap. In de app zit onder meer een functie waarmee gebruikers worden gewaarschuwd voor defecte liften of roltrappen en reparaties daarvan.

Een bezoek aan een toneelvoorstelling

Ik vind het geweldig dat we tot op het podium mogen. Zo krijgen we de kleine details van de voorstelling mee. We zijn dan echte vips.

Lise

Cultuur en educatie

Het Théâtre des Célestins organiseert voor visueel gehandicapten tactiele bezoeken aan toneelvoorstellingen en ontmoetingen met acteurs zodat ze een beter idee krijgen van hoe toneel in zijn werk gaat. Er is ruimte voor rolstoelen, er zijn luisterhulpmiddelen en voor bezoekers met een handicap gelden speciale entreprijzen.

De bibliotheken in de stad beschikken over ruim 3 500 audioboeken en hebben een haal-en-brengservice voor personen die dit vanwege hun hoge leeftijd of een handicap zelf niet kunnen doen. In 2016 waren er 15 lezingen en tentoonstellingen waarbij gebarentaal en audiodescriptie aanwezig was.

De stad vindt het zeer belangrijk dat kinderen met een handicap deelnemen met en deel uitmaken van de gewone samenleving. Daarom wordt er gezorgd dat sportactiviteiten en schoolkantines voor ieder kind toegankelijk zijn. Om deze beleidsdoelstelling van volledige toegankelijkheid te realiseren, wordt er nog eens 110 000 euro uitgetrokken om het team van toezichthouders te versterken en 120 directeurs van scholen en andere instellingen bij te scholen over kwesties inzake toegankelijkheid.

Integratie en inclusie thuis en op het werk

Het programma van de stad houdt onder meer in dat de toegankelijkheid van 700 gebouwen en openbare ruimten wordt verbeterd, een investering van 38 miljoen euro.

Er loopt een experiment met intergenerationeel wonen in een huisvestingsproject voor 75 wooneenheden, waarvan 25 zijn gereserveerd voor senioren en gehandicapten en waar dag en nacht personeel aanwezig is om ondersteuning te bieden waar nodig.

Op het vlak van werkgelegenheid krijgen alle gemeentelijke medewerkers bij aanvang van hun dienstverband een training om hun bewustwording inzake mensen met een handicap te vergroten. De integratie op de werkplek ligt flink hoger dan wat wettelijk vereist is: 7,8% van de functies bij de gemeente wordt door gehandicapten vervuld. Voor de periode 2016 en 2018 heeft Lyon nog eens 1 miljoen euro uitgetrokken om werkplekken aan te passen aan de behoeften van werknemers met een handicap.

De gemeente stimuleert ook het in dienst nemen van gehandicapten in de bredere gemeenschap door bedrijven die op dit gebied een goed rapportcijfer hebben een voorkeursbehandeling te geven bij het gunnen van contracten.

Ljubljana, Slovenië

Tweede
prijs

Ljubljana, de hoofdstad en tevens grootste stad van Slovenië, is de winnaar van de tweede prijs in de Access City Awards 2018.

Deze stad, met een inwonertal van ruim 288.000, ligt in het centrum van Slovenië, op een punt waar vier geografische regio's bij elkaar komen. De rivier Ljubljanica loopt dwars door de stad. Ten zuiden van de stad strekt zich een drassig natuurgebied uit terwijl de stad naar de overige windstreken toe door heuvels wordt omgeven.

De stad is zuinig geweest op haar historisch erfgoed en kent vele groene ruimten.

Een toegankelijke milieuzone

Ljubljana won in 2016 de titel Groene hoofdstad van Europa en werkt aan een betere toegankelijkheid en minder emissies voor een stad die beter is voor iedereen.

Het stadscentrum is getransformeerd in een toegankelijke "ecologische zone" met een minimum aan gemotoriseerd verkeer, opgevolde gaten tussen straatkeien, geleidestroken, verlaagde stoepranden en hellingen.

Toegankelijkheidsproblemen kunnen telefonisch, via het internet of met de zogeheten Buiten Beter-app worden gemeld. De stad heeft een "Snel Herstel"-programma, wat wil zeggen dat dringende toegankelijkheidsproblemen binnen 24 uur worden opgelost.

Er is gratis vervoer met zes elektrische voertuigen, waarvan er drie toegankelijk zijn voor rolstoelen. Daarnaast kunnen bezoeker ook met de elektrische trein en de kabelbaan de heuvel op om het kasteel van Ljubljana te bezoeken.

“Voor inwoners met een handicap, in het bijzonder doven en slechthorenden, is het leven in Ljubljana nu comfortabeler en elk jaar weer een stukje beter toegankelijk dankzij elektronische media en openbare mededelingen. We zijn blij en dankbaar dat onze gemeente goed zorgt voor mensen met een handicap.”

Nikolaj Vogel,
Vereniging voor doven
in Ljubljana

Een helling op de “Mesarski most” in het centrum van de stad

In de stad van A naar B

Alle bussen van het gemeentelijk vervoerbedrijf zijn laagvloers en bieden plaats aan rolstoelgebruikers. Ze zijn vrijwel allemaal voorzien van een oprijplaat en voorzien in auditieve en visuele aankondigingen. De bushaltes in het stadscentrum geven actuele informatie weer over aankomsttijden voor bussen en in het komende jaar zullen meer haltes met deze technologie worden uitgerust.

Gehandicapte inwoners en hun verzorgers kunnen gratis reizen. Een systeem van unieke ID-pasjes zorgt ervoor dat er snel assistentie kan worden verleend als dat onderweg nodig is.

Personen die vervoer van deur tot deur nodig hebben, kunnen op elk gewenst moment een beroep doen op vervoer op verzoek.

Behalve dat er vele nieuwe voetgangersbruggen over de rivier zijn gebouwd, biedt de “Mesarski most” (Slagersbrug) rolstoelgebruikers toegang tot boten.

De 19 openbare toiletten in de stad zijn gratis en 10 daarvan zijn ook toegankelijk voor mensen met een handicap.

Toerisme en cultuur slim en toegankelijk

Sinds 2016 is er een informatiepunt in het stadscentrum dat gespecialiseerd is in informatievoorziening voor bezoekers van 65+ en bezoekers met een handicap.

Er is een stadsplattegrond verkrijgbaar met alle toegankelijke locaties.

Pad met geleidestroom in de straat Čopova ulica in het stadscentrum

“ In de afgelopen jaren heeft Ljubljana zich ontwikkeld tot een moderne Europese stad, die zich in toenemende mate heeft aangepast aan mensen met een handicap. Het begon met hellingen, daarna volgden tikkende verkeerslichten op kruispunten. In de afgelopen jaren zijn daar nog de gesproken aankondigingen in de stadsbussen en in liften, vooral in gezondheidscentra, bijgekomen. Het is ook belangrijk om gebouwen met een publieke functie, zoals banken, postkantoren, gezondheidscentra, gemeentelijke diensten en administratieve afdelingen, toegankelijk te maken voor rolstoelgebruikers. ”

Dr. Luj Šprohar
Vereniging voor blinden in Ljubljana

Er zijn ook “slimme” oplossingen ingezet om het culturele leven in de stad toegankelijker te maken, bijvoorbeeld gebarentaal in theaters, aanraakbare expositiestukken en kaarten (bijvoorbeeld van het kasteel), aangepaste video's, multisensorische rondleidingen en gebruiksvriendelijke informatie.

De informatie die de stad online verstrekt, voldoet aan de normen voor webtoegankelijkheid en er staan verdere upgrades op stapel. De website biedt onder meer de mogelijkheid voor burgers om rechtstreeks te communiceren met de gemeentelijke overheid.

Toegankelijkheid van werk

Werkgelegenheid, aangepaste sociale huisvesting en toegankelijk openbaar vervoer maken Ljubljana een aantrekkelijke woon- en werkstad voor mensen met een handicap.

Er is een breed scala aan initiatieven om werkgelegenheid te stimuleren in zowel een beschutte werkomgeving als een “open” werkomgeving. Een voorbeeld van maatschappelijk ondernemen is restaurant “Druga Violina (tweede viool), in het historische stadscentrum, waar mensen met een verstandelijke beperking meewerken in een echte werkomgeving.

“ Het initiatief voor betere toegankelijkheid biedt hoop op een Ljubljana dat nog beter toegankelijk wordt. ”

Sandi
Vereniging voor doven in Ljubljana

OVIRANTlon - een triatlon waarbij de deelnemers obstakels moeten overwinnen die voor mensen met een handicap dagelijkse kost zijn.

Toegankelijkheid: een belangrijke indicatie van de levenskwaliteit

De burgemeester van Ljubljana benadrukt dat toegankelijkheid een belangrijke indicatie vormt van de levenskwaliteit in de stad en staat erop dat de gemeentelijke diensten prioriteit geven aan toegankelijkheidskwesties en de bescherming van de meest kwetsbaren in de samenleving.

Het algemene beleid dat de stad voert inzake duurzame ontwikkeling is erop gericht om bij alle projecten het principe van inclusie voor zowel inwoners als bezoekers als uitgangspunt te nemen.

Alle projecten worden uitgebreid gemonitord, waarbij toegankelijkheid voor groepen met een mobiliteitsbeperking geldt als een van de

belangrijkste tevredenheidsindicatoren. Deze inspanningen worden gezien en verwelkomd door de gehandicaptenorganisaties van de stad.

Vervolgstappen

Er zijn plannen voor verdere verbeteringen van de toegankelijkheid, waaronder upgrades van de webtoegankelijkheid, het blijven werken aan aanpassingen van de culturele instellingen van de stad, zowel wat voorzieningen betreft als inhoudelijk, het aanbrengen van ribbelmarkeringen en ervoor zorgen dat de hele woningvoorraad in de sociale sector bestaat uit volledig toegankelijke woningen. Het trainen van personeel om hen bewust te maken van handicaps geldt eveneens als voorname prioriteit.

Luxemburg, Luxemburg

Derde
prijs

De stad Luxemburg, met 116.328 inwoners, is de winnaar van de derde prijs in de Access City Awards 2018.

Deze op rotsen gebouwde stad, die dateert uit het jaar 963 n.Chr., wordt gekenmerkt door nauwe straatjes en steile hellingen, en bezorgen daardoor de technische afdelingen heel wat hoofdbrekens op het gebied van toegankelijkheid.

Het stadsbestuur maakt zich sterk voor een verbeterde toegankelijkheid voor mensen met een handicap en senioren en werkt momenteel aan een actieplan dat is gebaseerd op het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap.

“ Het busvervoer in de gemeente Luxemburg is erop vooruitgegaan en de meeste passagiers tonen zich hulpvaardig. Sommige winkels zijn uitgerust met een oprijplank terwijl bij andere winkels klanten een helpende hand bieden om een winkel binnen te komen. Bouwlocaties zijn doorgaans afgeschermd. Bij problemen kan er altijd contact worden opgenomen met de gemeente. Meestal wordt er altijd iets gedaan. ”

Joëlle Oesch
Lid van de inspraakcommissie

Taferelen van de jaarlijkse Week van de mobiliteit

Ontwerpen voor iedereen

De stad Luxemburg is sterk gericht op de idee van “specifieke behoeften” in plaats van mensen te rubriceren op basis van hun handicap. Het concept “Ontwerpen voor iedereen” ligt aan de basis van deze filosofie, waarin het creëren van een omgeving waarin iedereen comfortabel kan leven centraal staat.

oerbeelden van verbeteringen die iedereen ten goede komen, zijn onder meer hoorbare signalen bij alle zebra-paden, laagvloerse bussen met hellingen en auditieve en visuele aankondigingen in alle bussen.

Naast een toegankelijk openbaar vervoer zijn er minibussen die mensen oppikken vanaf hun huisadres en rolstoelgebruikers een verlaagd tarief bieden.

Toegankelijkheid bevorderen

De stad organiseert bewustwordingscampagnes om beter begrip te stimuleren inzake toegankelijkheid en inclusief wonen.

Het programma van de campagne bestaat uit een jaarlijkse Week van de mobiliteit en een muziekfestival, een Inclusiegala waar artiesten met een handicap optreden en toegankelijke rondleidingen door de stad en het museum.

Taferelen van de jaarlijkse Week van de mobiliteit

Bij alle evenementen wordt er gezorgd voor parkeergelegenheid, sanitaire voorzieningen en shuttlebussen die voor gehandicapten toegankelijk zijn.

De gemeentelijke afdeling voor informatie en speciale behoeften werkt samen met de Luxemburgse VVV, musea en andere openbare voorzieningen die toegankelijk zijn gemaakt.

- de burgerlijke stand is maar één voorbeeld. Ook alle stembureaus zijn toegankelijk. Alle nieuwe en gerenoveerde gebouwen worden gaandeweg aangepast aan toegankelijkheidsnormen.

Het museum houdt een tentoonstelling genaamd "Museum voor iedereen", waar ook rekening wordt gehouden met de behoeften van alle burgers, immigranten, kinderen en senioren door gebruik te maken van voor iedereen begrijpelijke taal.

Geluidssignalen bij zebrapaden

Goed voorbeeld doet goed volgen

De gemeente doet veel meer dan waartoe zij wettelijk verplicht is en grijpt met enthousiasme de uitdagingen inzake toegankelijkheid aan, op alle afdelingen en op zowel politiek als officieel niveau.

Alle afdelingen zijn betrokken bij het uitvoeren van de toegankelijkheidsagenda en alle initiatieven worden volledig bekostigd door de stad zelf.

Dankzij een duidelijk aangegeven centraal kantoor onder leiding van Madeleine Kayser, en sterke samenwerking met alle organisaties die gehandicapten vertegenwoordigen heeft Luxemburg enorme vooruitgang geboekt op het gebied van toegankelijke infrastructuur en bewustzijn in verband met kwesties inzake handicaps, wat op zijn beurt weer heeft geleid tot positieve maatregelen in andere steden in het land en de wijdere omgeving.

Patrick Hurst
Voorzitter van de vereniging
"Nëmme Mat Eis"

Alle vergaderingen van de gemeenteraad worden in gebarentaal vertaald en er wordt voorzien in alle eventuele andere benodigde vormen van hulp. Er worden driemaal per jaar cursussen in Duitse gebarentaal gegeven (op verschillende niveaus), die publiekelijk toegankelijk zijn.

Het succes van al deze initiatieven ligt besloten in het feit dat er wordt samengewerkt met mensen met speciale behoeften, die aangeven waar de problemen liggen en prioriteiten vaststellen.

Werk voor iedereen

Het stadsbestuur maakt zich sterk voor werkgelegenheid voor de inwoners van de stad met een handicap. Momenteel bestaat het gemeentelijk personeelsbestand voor 5,75% uit personen met een handicap, waaronder werknemers met een leerstoornis en medewerkers die tijdens hun loopbaan gehandicapt zijn geraakt.

De afdeling Integratie en speciale behoeften ondersteunt deze werknemers door de werkomgeving aan te passen, met speciaal vervoer en andere behoeften.

Eén interessant feit wat toegankelijk in onze stad betreft, is de Bluetooth beacon-technologie, die het mensen met een visuele beperking makkelijker maakt om met behulp van een mobiele app een bushalte te vinden en om een melding voor de volgende halte te ontvangen

Josianne Rommes
Lid van de inspraakcommissie

Technologie inzetten voor een betere toegankelijkheid

Allereerst werd er een nieuwe website ontwikkeld die voldoet aan de normen voor een responsief webontwerp zodat blinde bezoekers die gebruikmaken van een schermlezer toegang hebben tot de website. De afdeling Communicatie en public relations is bovendien druk bezig om te zorgen dat alle onlinepublicaties, zoals brochures en pamfletten, eveneens via een schermlezer toegankelijk zijn. Daarnaast stimuleert de afdeling anderen, die werkzaam zijn op het gebied van grafische vormgeving en communicatie, om haar voorbeeld te volgen.

Het tweede nieuwe initiatief was de invoering van iBeacons bij bushaltes, waarmee gebruikers van de gemeente-app informatie krijgen over wanneer de eerstvolgende bus bij de bushalte aankomt. Dit is met name een waardevolle hulp voor personen met een visuele beperking, maar zal in de toekomst ook kunnen worden gebruikt door toeristen en andere OV-gebruikers.

Viborg, Denemarken

Speciale
vermelding

Het Deense Viborg heeft een speciale vermelding gekregen vanwege "Toegankelijkheid in een historische omgeving". Met deze toekenning wordt de stad geprezen om wat is bereikt op het gebied van een betere toegankelijkheid, ondanks het feit dat zowel historische als topografische aspecten dit extra lastig maakten.

Viborg, dat 50 200 inwoners telt, is een van de oudste steden van Denemarken - de geschiedenis van de stad gaat terug tot 900 v.Chr. - en is gelegen op heuvelhellingen aan twee meren. De stad wordt gekenmerkt door steile straatjes, nauwe paadjes en kasseien.

Inclusief cultureel erfgoed

Het startpunt voor de initiatieven voor toegankelijkheid in Viborg was het project "Toegankelijkheid in een historisch stadscentrum - nieuwe manieren om het cultureel erfgoed in Viborg te verbeteren", dat tussen 2010 en 2016 door het stadsbestuur en vier Deense stichtingen is ontwikkeld.

Doel van het project was om innovatieve oplossingen te bedenken zowel om fysieke belemmeringen weg te nemen als om te zorgen voor betere communicatie om het historisch erfgoed van Viborg toegankelijk te maken voor iedereen, zonder afbreuk te doen aan de authenticiteit van dat erfgoed.

Als gebruikers zijn wij van meet af aan betrokken geweest bij het ontstaan van dit project, tot onze grote tevredenheid.

Wij stellen het op prijs dat men toegankelijkheid niet heeft willen beperken tot zuiver fysieke aspecten, maar in een breder perspectief plaatst.

Het is een positief proces. Onze voorstellen zijn aangenomen en verder ontwikkeld, waardoor wij ons gewaardeerd weten. We weten zeker dat ook niet- gehandicapten er voordelen van ondervinden.

Lid van de plaatselijke werkgroep van Viborg

Nytorv - Het nieuwe plein

Toegankelijkheid zonder poeha

Men is daarbij sterk gefocust op oplossingen “zonder poeha”; met andere woorden: discrete en inclusieve oplossingen in plaats van “speciale” voorzieningen waardoor personen met een handicap zich apart voelen worden gezet.

In het historische stadscentrum zijn pleinen, parken en straten toegankelijk gemaakt door middel van nieuwe, geëgaliseerde trottoirs, hellingen en geleidestroken. Het Nytorv - Nieuwe Plein - is een nieuwe en volledig toegankelijke publieke ruimte, die is aangelegd op een voormalige autoparkeerplaats.

De steilste straatjes in de oude binnenstad zijn uitgerust met rustplateaus en in een aantal

stadsparken zijn nieuwe hellingen aangelegd.

Daarbij is overal materiaal gebruikt dat past bij de bestaande omgeving - zo is voor de nieuwe, geëgaliseerde trottoirs, rustplaatsen en hellingen graniet gebruikt. De nieuwe wegwijzers en stadsmakettes zijn gemaakt van Tombac (een koper-zinklegering), het materiaal dat ook al was gebruikt voor de bankjes, afvalbakken enz. in de openbare ruimte.

Deze vernieuwingen hebben de stad voor iedereen aantrekkelijker gemaakt en hebben de aanzet gegeven voor nieuwe culturele evenementen en voorzieningen zoals straatmarkten, caféterrasjes en concerten.

Moderne communicatie in een historische binnenstad

Er is een driedimensionale stadsmaquette ontwikkeld waarmee mensen met een visuele beperking de stad kunnen “voelen”. Informatie is in gewoon schrift en in brailleschrift beschikbaar.

Een app, Spot Viborg, leidt bezoekers langs drie routes door de historische binnenstad. Met GPS-tracking, geluid en beeld geeft de app ook informatie over toegankelijke sanitaire voorzieningen en parkeerplaatsen. Voor wie geen vaste route wil volgen, geeft de app aan waar de afzonderlijke attracties te vinden zijn, zodat de bezoeker zijn eigen weg kan gaan. De app is verkrijgbaar in het Deens, Engels en Duits.

Het plan is om de app na drie jaar te evalueren om te zien welke aanpassingen of vernieuwingen eventueel nog nodig zijn.

Betrokkenheid van de politiek en de gemeenschap

De visie die het stadsbestuur van Viborg uitdraagt, is dat iedereen de kans moet krijgen om een gezond en actief leven te leiden en toegang heeft tot een breed scala aan culturele, recreatieve en andere activiteiten. In 2009 heeft de gemeenteraad een gehandicaptenbeleid aangenomen. Uitgangspunt bij dit beleid was de feedback vanuit workshops en bijeenkomsten met inwoners, organisaties voor gehandicapten en senioren evenals vooraanstaande belanghebbenden in het centrum van de stad. In het kader van dit beleid is er onder meer een checklist voor toegankelijkheid in verband met openbare ruimten en gebouwen met aanbevelingen voor maatregelen.

Er is een Raad voor gehandicapte personen, die advies uitbrengt aan de gemeente inzake alle openbare bouwprojecten en twee werkgroepen die zich samen buigen over “toegankelijkheid van de natuur” en toegankelijkheid van de stad.

Driedimensionale tactiele stadsmaquette

Paden zonder oneffenheden bieden makkelijke toegang zonder de historische context geweld aan te doen

De gemeente is van mening dat deze benadering, die wordt toegepast op alle niveaus van beleidsvorming en bestuur, de meest doeltreffende is om vooruitgang te boeken.

In het beleid worden waarden en principes, maar ook prioritaire maatregelen vastgesteld.

Het project “Toegankelijkheid in een historisch stadscentrum-nieuwemanieren om het cultureel erfgoed in Viborg te verbeteren”, is ontwikkeld en uitgevoerd in samenwerking met een “kennispanel” met daarin vertegenwoordigers van landelijke Deense organisaties met expertise op het vlak van toegankelijkheid en een lokale

werkgroep van lokale bewoners, toegankelijkheidsdeskundigen en vooraanstaande belanghebbenden

in het stadscentrum, waaronder de plaatselijke VVV en de plaatselijke vereniging van ondernemers.

Wat komt hierna?

Viborg is van plan om dit initiatief voort te zetten op basis van de opgedane ervaring. Voor de toekomst staat een aantal projecten op stapel, waaronder de verdere ontwikkeling van het gebied rondom de kathedraal en uitbreiding van het bestaande project om een breed scala aan attracties voor iedereen toegankelijk te maken, waaronder musea, theaters en tentoonstellingen, maar ook pleinen en parken.

Deelnemen aan de Access City Award 2019

De Access City Award wordt georganiseerd door de Europese Commissie en het European Disability Forum. De Award is bedoeld om gemeentebesturen ertoe te bewegen hun ervaringen te delen en te zorgen voor betere toegankelijkheid voor iedereen.

Wilt u dat de projecten van uw stad in de volgende brochure van de Access City Award onder de aandacht worden gebracht? Wilt u uw ervaringen en maatregelen delen met collegagemeenten?

Neem dan deel aan de Access City Award 2019!

De negende editie van de Award gaat in het voorjaar van 2018 van start (datum nog te bevestigen). U kunt uw gemeente hiervoor opgeven door het onlineaanvraagformulier in te vullen en op te sturen vóór de uiterste termijn. Voor meer informatie kunt u terecht op:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141>

Deelname aan de Access City Award is niet alleen een uitgelezen kans om te worden onderscheiden, maar biedt tevens een unieke kans om voor interne controledoeleinden de huidige stand van zaken in uw gemeente onder de loep te nemen en om vooruitgang te

meten. Het bestuderen van de vragen op het aanvraagformulier vormt een voortreffelijke manier om uw toegankelijkheidsbeleid te analyseren en de sterke en zwakke punten vast te stellen.

Wie kunnen zich voor deelname aanmelden?

Gemeenten binnen de Europese Unie met meer dan 50 000 inwoners mogen zich voor deelname aanmelden. In lidstaten met slechts één gemeente met meer dan 50 000 inwoners mogen stedelijke gebieden die bestaan uit twee of meer gemeenten ook meedoen mits die gemeenten samen meer dan 50 000 inwoners tellen. Aangezien de Access City Award niet in twee achtereenvolgende jaren door dezelfde stad kan worden gewonnen, is de winnende stad in 2018 uitgesloten van deelname in 2019. Alle overige steden, inclusief de winnaars van de tweede en derde prijs en de steden met een speciale vermelding, worden aangemoedigd om opnieuw mee te doen.

Als ondersteuning bij het voorbereiden van uw deelname aan de wedstrijd vindt u een leidraad en het deelnamereglement in alle officiële EU-talen op de website van de Access City Award:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141>

Selectieprocedure

De jury's kijken naar de genomen en voorgenomen maatregelen op de volgende terreinen:

- De bebouwde omgeving en openbare ruimten;
- Vervoer en infrastructuur;
- Informatie en communicatie, waaronder nieuwe technologieën (ICT);
- Publieke voorzieningen en diensten.

De jury's beoordelen de aanvragen aan de hand van de volgende vijf criteria:

- Reikwijdte van de maatregelen
- Eigenaarschap, mate van belangtoekenning
- Impact
- Kwaliteit en duurzaamheid van de resultaten
- Betrokkenheid van mensen met een handicap en betrokken partners.

De selectieprocedure is in twee fasen opgesplitst: voorselectie op nationaal niveau en eindselectie op Europees niveau. In elk land selecteer een **nationale jury** maximaal drie steden uit het totaal van nationale kandidaten op basis van de beoordelingscriteria die door de Europese Commissie zijn verstrekt. Deze nationale kandidaten gaan door naar de tweede fase van de wedstrijd voor een beoordeling door de **Europese jury**.

De winnaar van de Access City Award 2019 wordt **begin december 2018** bekendgemaakt. De uitreikingsceremonie zal plaatsvinden in het kader van de Europese Dag van mensen met een handicap in Brussel.

Secretariaat Access City Award

Het secretariaat van de Access City Award kan u helpen bij de voorbereidingen.

Als u nog meer informatie wenst, kunt u contact opnemen met: **secretariat@accesscityaward.eu**

De volgende Access City Award zal in het teken staan van het Europees jaar van het cultureel erfgoed

In 2018 schenkt de Europese Unie bijzonder aandacht aan het cultureel erfgoed. In de volgende editie van de Access City Award zullen daarom die steden in het zonnetje worden gezet die zich er buitengewoon voor hebben ingespannen dat hun erfgoed en cultuur voor iedereen toegankelijk is.

Naast de traditionele eerste, tweede en derde prijs, zullen er twee speciale prijzen worden toegekend voor prestaties op het gebied van de toegankelijkheid van erfgoed en cultuur. Daarbij zal een van de speciale prijzen volgens het standaardreglement worden uitgereikt aan een stad van meer dan 50 000 inwoners terwijl gemeenten met minder dan 50 000 inwoners - en dit is een primeur - ook kunnen meedoen en meedingen naar de andere prijs.

De webpagina van de Access City Award zal in de komende maanden regelmatig worden bijgewerkt. Blijf die dus in de gaten houden voor meer informatie over deze speciale prijzen.

Hoe neemt u contact op met de EU?

Kom langs

Er zijn honderden Europe Direct-informatiecentra overal in de Europese Unie. U vindt het adres van het dichtstbijzijnde informatiecentrum op:

https://europa.eu/european-union/contact_nl

Bel of mail

Europe Direct is een dienst die uw vragen over de Europese Unie beantwoordt. U kunt met deze dienst contact opnemen door:

- te bellen naar het gratis nummer: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- te bellen naar het gewone nummer: +32 22999696, of
- een e mail te sturen via: https://europa.eu/european-union/contact_nl

Waar vindt u informatie over de EU?

Online

Informatie over de Europese Unie in alle officiële talen van de EU is beschikbaar op de Europa-website op: https://europa.eu/european-union/index_nl

EU-publicaties

U kunt publicaties van de EU downloaden of bestellen op:

<https://publications.europa.eu/nl/publications> (sommige zijn gratis, andere niet). Als u meerdere exemplaren van gratis publicaties wenst, neem dan contact op met Europe Direct of uw plaatselijke informatiecentrum (zie https://europa.eu/european-union/contact_nl).

EU-wetgeving en aanverwante documenten

Toegang tot juridische informatie van de EU, waaronder alle EU-wetgeving sinds 1952 in alle officiële talen, krijgt u op EUR Lex op: <http://eur-lex.europa.eu>

Open data van de EU

Het opendataportaal van de EU (<http://data.europa.eu/euodp/nl>) biedt toegang tot datasets uit de EU. Deze gegevens kunnen gratis worden gedownload en hergebruikt, zowel voor commerciële als voor niet-commerciële doeleinden.

Met de jaarlijkse Access City Award worden steden in de EU onderscheiden voor hun inspanningen om toegankelijker te zijn voor personen met een handicap en senioren. In deze brochure worden de prestaties van de winnaars van 2018 in het zonnetje gezet: Lyon (Frankrijk), Ljubljana (Slovenië), Luxemburg (Luxemburg) en Viborg (Denemarken) en worden de concrete maatregelen uitgelicht die zij hebben getroffen om de toegankelijkheid van hun stad te verbeteren. Deze maatregelen zijn onder meer in toegankelijke metro's en trams, navigatie-apps, "ecologische zones" met beperkt verkeer en bewustwordingsactiviteiten.

U kunt onze publicaties gratis downloaden of u kunt zich gratis inschrijven op <http://ec.europa.eu/social/publications>

Wilt u regelmatig op de hoogte gebracht worden over het directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie? Schrijf u dan in voor de gratis elektronische nieuwsbrief "Social Europe" op <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

socialeurope

EU_Social

